

'Fide Üretiminde Zararlılar'

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 09.03.2020 *Брой:* 3/2020

Fidelik tesislerinde, ısıtmasız cam ve polietilen seralar ile alçak tüneller için fideler yetiştirilir. Erken tarla ürünleri için tohum ekimi başlar – domates, biber, patlıcan, lahana ve daha sonra orta-erkenci ürünler için. Fidelikler, önceki vejetasyondan kalan bitki artıkları, yabancı otlar ve gönüllü bitkilerden temizlenir. Fide substratı hazırlanır. En iyisi, tepsiler, yastıklar ve saksıları doldurmak için kullanılan torf-perlit karışımıdır. Doğrudan toprak üzerine yerleştirilirse, yüzey iyi düzleştirilmiş olmalıdır. Üzerine, fide kaplarını topraktan yalıtan ve patojenler ile zararlıların geçişine izin vermeyen bir polietilen film yerleştirilir. Ekim için sağlıklı veya dezenfekte edilmiş tohumlar kullanılır. Fidelik bölümünde optimal bir sıcaklık ve nem rejimi sağlanır.

II. Zararlılar

Yaprak Bitleri

Etmen – fam. Aphididae

Belirtiler/Zarar:

Beslenme sonucunda, yapraklarda klorotik lekeler ve deformasyon, bitkilerde bodurlaşma ve solmaya neden olurlar.

Beslenme sırasında salgılanan "bal özü" ile yaprak yüzeyinin kirlenmesi.

Üzerinde isli küf mantarlarının gelişmesi ve fotosentetik yüzeyin azalması.

Yaşam Döngüsü:

Yaprak bitleri, bitkilere doğrudan verdiği zararın yanı sıra bazı tehlikeli virüsleri de taşır.

Mücadele:

- Fidelerde ilk örnekler tespit edildiğinde, bitki koruma ürünleri (BKÜ) ile mücadele yapılmalıdır;
- Son ilaçlama, kalıcı yerine dikimden hemen önce yapılır;
- Korunma için rezervuar ve virüs enfeksiyonu kaynağı olan yataklar içindeki ve çevresindeki yabancı ot bitki örtüsünün yok edilmesi;
- Ruhsatlı afisitler: Aktara 25 WG 0.007%; Ampligo 150 SE 40 ml/ha; Bi-58 0.05–0.07%; Biscaya 240 OD 0.06%; Danadim Progress 400 EC/Rogor L40/Bi-58 Top 0.05–0.075%; Dekka EC/Desha EC/Dena EC 50 ml/ha; Deltagri 30–50 ml/ha; Decis 100 EC 7.5–17.5 ml/ha; Calypso 480 SC 0.02%; Confidor Energy OD 0.06%; Closer 120 SC 20 ml/ha; Kohinor 200 SL 0.05%; Lannate 25 WP 90–100 g/ha; Lannate 20 SL 125 ml/ha; Mavrik 2 F 0.02%; Masai WP 15–25 g/ha; Meteor 0.08–0.09%; Mospilan 20 SP 0.0125%; Mospilan 20 SG 25 g/ha; Nexide 015 CS 0.02%; Picador 20 SL 0.05%; Sivanto Prime 45 ml/ha; Skato 30–50 ml/ha; Sumi Alpha 5 EC/Sumicidin 5 EC/Oasis 5 EC 0.02%; Tepekki 10 g/ha; Fury 10 EC 15–20 ml/ha.

Sera Beyazsineği

Etmen – fam. Trialeurodes vaporariorum

Belirtiler/Zarar:

Larvalar, nimfler ve erginler zararlıdır. Bitki yapraklarının alt tarafında öz suyu emerler.

Beslenme sırasında "bal özü" salgırlar, bunun sonucunda yapraklar yapışkan hale gelir.

Üzerlerinde, fotosentetik yüzeyi azaltan isli küf mantarları gelişir.

Yaşam Döngüsü:

Ergin beyazsinekler gece aktiftir, kısa mesafeler uçarlar.

Doğrudan zararın yanı sıra, domateslerde bazı tehlikeli virüsleri de taşırlar.

Mücadele:

- Beyazsineğin ortaya çıkışını ve populasyon yoğunluğunu izlemek için sarı yapışkan tuzaklar kullanılmalıdır;
- Serada düşük populasyon yoğunluğunda, biyolojik mücadele etmeni *Encarsia formosa* salınabilir;
- İlk örnekler görüldüğünde, BKÜ ile mücadele yapılır;

Ruhsatlı BKÜ: Admiral 10 EC – 0.05%; Aktara 25 WG – 0.03%; Bi-58 0.1%; Braid 50–112.5 ml/ha; Vaztak Nov 100 EC 0.03%; Dekka EC/Desha EC/Dena EC 50 ml/ha; Confidor Energy OD 0.08%; Krisant EC 75 ml/ha; Closer 120 SC 20–40 ml/ha; Lannate 20 SL 125 ml/ha, Lannate 25 WP 80–100 g/ha; Meteor 0.08–0.09%; Mospilan 20 SP 0.02%; Mospilan 20 SG 35–40 g/ha; Mulligan 25–95 ml/ha; Naturalis 75–100 ml/ha; Natur Breaker 75 ml/ha; Pyrethro Natura 75 ml/ha; Proximo 50–80 ml/ha; Sivanto Prime 56 ml/ha.

Thripsler: tütün thripsi ve batı çiçek thripsi

Etmen – *Thrips tabaci*; *Franklinella occidentalis*

Belirtiler/Zarar:

Zarar gören bitki organlarında (yapraklar, yaprak sapları, çiçekler ve meyveler) zararlının dışkısı olan koyu noktalı küçük beyazımsı lekeler oluşur. Daha yüksek populasyon yoğunluğunda, lekeler birleşir. Gelişimlerinin erken aşamalarında zarar gören bitkilerin generatif organları kurur ve dökülür.

Yaşam Döngüsü:

Tütün thrips'i çoğunlukla yapraklarda, daha az sıklıkla çiçeklerde bulunur. Gelişimi için uygun koşullar yüksek sıcaklıklar ve düşük hava nemidir.

Batı çiçek thrips'i çoğunlukla çiçeklere saldırır.

Thripsler, domates lekeli solgunluk virüsünün (TSWV) vektörleridir.

Mücadele:

- İzleme için, zararlı populasyon yoğunluğunu azaltan mavi yapışkan tuzaklar kullanılmalıdır;
- Görüldüğünde, BKÜ ile mücadele;
- Ruhsatlı BKÜ: Deka EC/Desha EC/Dena EC 30 ml/ha; Dicarzol 10 SP 556 g/ha; Lannate 25 WP 80–100 g/ha; Meteor 0.06–0.07%; Naturalis – 75–100 ml/ha; Sineis 480 SC – 10–37.5 ml/ha; Fury 10 EC 0.015%.

Domates Yaprak Galeri Güvesi

Etmen – Tuta absoluta

Belirtiler/Zarar:

Güve, yapraklarda kısa ve geniş galeriler oluşturur, bunların bir ucunda tırtıllar ve dışkıları görülebilir.

Meyvelerdeki zarar, çürümelerine neden olan hastalıkların gelişimi için fırsat sağlar.

Yaşam Döngüsü:

Ergin güveler gece aktiftir ve gün boyunca yapraklar arasında saklanır.

Zarara tırtıllar neden olur. En çok yaprakları tercih ederler, ancak meyvelere de saldırırlar.

Mücadele:

- Zararlıların zamanında tespiti, populasyon yoğunluğunun azalt